

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 28.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

seruare se posse, & tamen sectarii clauis illis, potestatemque etiam nequitiam professis, non eripiunt. Peccatum enim potestate Ecclesiastica non priuat, multo minus futuram impedit.

§. 4. Quod ait scandalum sibi esse, non de effectu, sed causa loquitur: quantum enim in se erat, Petrus hoc efficere moliebatur, ne Christus mori vellet. Christus facessere iubet, non tamen, ut Orig. habet, Matth. & Comment. Hieronymi sequi se iubet, hoc est, imitari. Porro quod Magdeburgenses horrendum Petri lapsum hic notarunt, aliter visum est aliis. Errat sensu non affectu; Eodem pertinet, quod est apud Luth. lib. 4. cap. 7. de potest. Papæ. Si omnia, quæ de Petro dicuntur etiam de Papa dicantur. Papa Satanas erit. Nam quæ personalia sunt, de solo Petro, quæ ad officium pertinent, de Papa etiam dicuntur.

VERSUS 24.

Tunc Iesus dixit discipulis suis. Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me.

QVÆSTIO I.

Quid abnegare seipsum?

§. 1. S^eipsum abnegare est id repudiare, in quod natura vitiosa propendet, nihil sui, omnia Dei causa facere, omnia grauiā, adeoque crucem Dei causa ferre. Crucis autem nomine omnia pœnarum genera & contumeliarum intelliguntur. Beza abdicare maluit dicere, sed hoc minus larè patet. Syrus, *Abneget animam suam*, seu de anima sua. De abnegatione sui quod est perfectum opus Christiani, multi passim libri pij, & tractatus conscripti sunt.

Volentibus crucem imponit.

Inuitat volentes, quamuis ille quoque det voluntatem; itaque recte Chrysostom. hinc liberum arbitrium confirmat. Non enim crucem inuitis imponit; sed volentibus offert, & ut velint gratiam præstat, non cogentem non violentam, sed suauiter, & suæ iacturæ libertatis inclinantem.

VERSUS 25.

Qui enim voluerit animam suam saluam facere, perdet eam: qui autem perdidit animam suam propter me, inueniet eam.

QVÆSTIO I.

Quid inuenire & perdere animam suam?

§. 1. P^{er}dere animam est vitam Dei causa impendere: quod non est proprie perdere, sed hominum opinione amittere. Inuenire est seipsum lucrificare, seu vitam æternam adipisci. Similitudo videtur esse à seminante: quod seminatur, abiici videtur & perire, sed magno fenore redit, quod vero recondi videtur, non modo sterile permanet sed etiam rannatur abiici dem perit. Notandum est Græcum *ἐν τῷ κόσμῳ* etiam de illis dici, quæ labore comparantur. Ut Vlpianus in oratione Demosthenis, contra Timocratem notauit, ut sciamus, in æterna vita laboris etiam nostri esse precium, & recompensationem, quod qui negant omnes virtutis neruū incidunt.

VERSUS 26.

Quid enim prodest homini, si mundum uniuersum lucretur, animam vero suam detrimentum patiatur? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua?

QVÆSTIO I.

Quanta anima præstantia?

§. 1. C^hristus eam toti mundo, hoc est opibus, imperiis, honoribus, voluptatibus præfert. Nihil enim prodest totius mundi lucrum, si animā suā, siue seipso homo mulctetur. Quod iudicium est penas resposcentium. Quorsum enim vitæ bonæ cui vita tollitur. Syrus: quid homo lucratur si uniuersum mundum possideat. Ratio adiungitur quia non potest dare commutationem *ἀντὶ τῆς ψυχῆς* pro anima sua, agrum pro agro, aurum pro cibo dare potest. Pro anima compensationem dare nullam potest. Illa enim perdendo, & seipsum abnegando seruatur.

VERSUS 27.

Filius enim hominis venturus est in gloria Patris sui cum angelis suis: & tunc reddet unicuique secundum opera eius.

QVÆSTIO I.

An hinc operum merita colligantur?

§. 1. C^ontra mercedem, quam bene operantibus Christus promittit disputat Caluinus lib. 4. Institut. cap. 18. §. 1. Verum omnia hic fidem orthodoxam confirmant. Probant enim eos, qui animam seruare volunt eam perdituros, qui perdere, seruatos. Nam filius hominis reddet illis, *ἅντι τῆς ἀποδοχῆς* secundum praxim, qua vel abnegauerunt, vel seruare voluerunt. Deinde quia ipse dabit *ἀντὶ τῆς ἀποδοχῆς* recompensationem, pro anima perditā: & pœnam pro seruata. Quanto cum honore id futurum sit à circumstantia exponit, venturum in gloria patris cum angelis suis, quædam exemplaria addunt, *ἀγαθὸν πάντοτε*, quod etiam Syrus habet, verum de similibus locis iam alias dictum est.

VERSUS 28.

Amen dico vobis, sunt quidam de hic stantibus, qui non gustabunt mortem, donec videant Filium hominis venientem in regno suo.

QVÆSTIO I.

Quid Regnum Dei?

§. 1. C^um præmio virtutis proposito ad tollendam crucē eos esset exhortatus, ne illud incertū aut lon-

longinquum, aut etiam impossibile putarent, subdit
esse ex presentibus, *ἐν τῷ αὐτῷ ἐκ τῶν παρόντων*, de his stanti-
bus, qui non gustabant mortem, donec venientem fi-
lium hominis in regnum suum viderent. Si igitur fi-
lius hominis post crucem, & mortem mox in regno
erit, & à quibusdam astantibus videbitur, de eorum
pæniis, qui regnantis amici sunt, bene etiam sperare
libebit. Quid porro nomine regni intelligatur. Val-
de ambiguum faciunt expolitores. Multi aduentum
Christi, in extremo die iudicii interpretantur, veniet
enim eo tempore *ἐν τῷ βασίλειῳ αὐτοῦ* in regno suo, ita
est enim in græco, Quia totam regni potentiam &
maiestatem circa se collectam adducet, & pro tribu-
nali confedebit, iudex viuorum & mortuorum: Con-
firmati videtur ex Marco; ille enim dixit, *donec vi-
deant regnum Dei*, veniens in virtute *ἐν δυνάμει* in potentia:
at regnum Dei, quamvis in resurrectione Christi,
& Ecclesiæ constitutione venerit in virtute, tamen
præcipue veniet in illa die, quando omnes inimicos
ponet scabellum pedum suorum. Lucas absolute di-
cit, *Donec videant Regnum Dei*. Denique videntur hæc
explicanda, ut cohæreant cum illis quæ proxime con-
nectuntur. Dicitur enim filius hominis venturus in
gloria patris, cum sanctis angelis: minatur apud Mar-
cum & Lucam, Si quis filium hominis erubescat, aut con-
fusus fuerit, forte filius hominis eum confundatur, & eru-
bescat, cum venerit in maiestate sua, & patris & sanctorum
angelorum: deinde affirmat quosdam discipulorum
non morituros, donec ista videant. Illi ergo tum com-

parebunt & subita morte immutabuntur. Alia inter-
pretatio est S. Gregorii Homil. 32. Intelligendum de
ecclesiæ constitutione: sed præter illa quæ dicta sunt,
hoc etiam obstat videtur, quod non aliqui, sed om-
nes eam non modo viderunt, sed etiam in eius con-
structione architecti & adiutores fuerunt. Deinde
non dubitabant iam breui Christum esse inchoatu-
rum regnum suum. Eodem modo & illud quod Ca-
ietanus intelligit de resurrectione & ascensione refu-
tari videtur. Plurimum sententia est, de proxima trans-
figuratione in monte Thabor loqui Christum. Ita
Hieronym. Hilar. Chrysostom. Theophylact. Euthy-
mius, D. Thom. Lyranus. Nam eam aliqui, hoc est,
tres Apostoli viderunt. Verum id difficile est cogno-
scere quomodo una visio quam viderunt, & à sen-
sibus ita alienati sunt, ut nescirent quid dicerent.
Multo magis improprie dicitur filius hominis venire
in regno suo, cum exhibuit illis visionem, & loquere-
tur cum Elia & Moyse, de excessu quem comple-
tus erat in Hierusalem, itaque denunciatio illa fuit pas-
sionis. Ut minus re ipsa postea discipuli turbarentur.
Marcus autem cum dicit: Eos visuro regnum Dei in
virtute, maius aliquid indicare videtur, quam vnicam
visionem, quam etiam maximi Petrus fecit, tamen fir-
miorem pronunciat esse prophetæum sermo-
nem. Quapropter probabiliorem iudi-
co primam interpretatio-

nem.

*

CAPVT XVII.

E post dies sex assumpsit Iesus Petrum, & Iacobum, & Ioannem fratrem eius, & ducit illos in
montem excelsum seorsum. 2. & transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies eius sicut sol:
vestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix. 3. Et ecce apparuerunt illis Moyses, & Elias
cum eo loquentes. 4. Respondens autem Petrus, dixit ad Iesum: Domine, bonum est nos hic esse:
si vis, faciamus hic tria tabernacula, tibi unum, Moysi unum, & Elie unum. 5. Adhuc eo loquente, ecce nu-
bes lucida obumbravit eos. Et ecce vox de nube, dicens: Huc est filius meus dilectus, in quo mihi bene compla-
uit. Et audientes discipuli ceciderunt in faciem suam, & timuerunt valde. 7. Et accessit Ie-
sus, & tetigit eos, dixitque eis: Surgite, & nolite timere. 8. Levantes autem oculos suos, neminem viderunt
nisi solum Iesum. 9. Et descendentibus illis de monte, præcepit eis Iesus, dicens: Nemini dixeritis visionem,
donec filius hominis à mortuis resurgat. 10. Et interrogauerunt eum discipuli, dicentes: Quid ergo Scriba
dicunt, quod Eliam oporteat primum venire? 11. At ille respondens, ait eis: Elias quidem venturus est, &
resurget omnia. 12. Dico autem vobis, quia Elias iam venit, & non cognouerunt eum, sed fecerunt in eo
quæcumque voluerunt. Sic & Filius hominis passurus est ab eis. 13. Tunc intellexerunt discipuli, quia de
Ioanne Baptista dixisset eis. 14. Et cum venisset ad urbem, accessit ad eum homo genibus pronolatus ante
eum, dicens Domine, miserere filio meo, quia lunaticus est, & male patitur: nam sæpe cecidit in ignem, &
crebro in aquam. 15. Et obtuli eum discipulis tuis, & non potuerunt curare eum. 16. Respondens autem Ie-
sus, ait: O generatio incredula, & peruersa, quousque ero vobiscum? usquequo patiar vos? Afferte huc il-
lum ad me. 17. Et increpauit illum Iesus, & exiit ab eo demonium, & curatus est puer ex illa hora. 18. Tunc
accesserunt discipuli ad Iesum secreto, & dixerunt: Quare nos non potuimus eicere illum? Dixit illis Iesus:
Propter incredulitatem vestram. Amen quippe dico vobis, si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis
monti huic, Transi hinc illuc, & transibit, & nihil impossibile erit vobis. 20. Hæc autem genus non eyctur
nisi per orationem, & ieiunium. 21. Conuersantibus autem eis in Galilea, dixit illis Iesus: Filius hominis
tradendus est in manus hominum. 22. Et occident eum, & tertia die resurget. Et contristati sunt vehemen-
ter. 23. Et cum venissent Capharnaum, accesserunt qui didrachma acceptabant, ad Petrum, & dixerunt ei:
Magister, vester non soluit didrachma? 24. Ait: etiam. Et cum intrasset domum, præuenit eum Iesus di-
cens: Quid tibi videtur Simon? Reges terræ à quibus accipiunt tributum vel censum? à filiis suis, an ab a-
lienis? 25. Et ille dixit: Ab alienis. Dixit illi Iesus: Ergo liberi sunt filij. 26. Vt autem non scandalize-
mur eos, vade ad mare, & mitte hamum: & cum piscem, qui primus ascenderit, tolle: aperto ore eius, tra-
hies venies statuerem, illum sumens, da eis pro me, & te.

Marc. 9. a. 2.

Luc. 9. d.

28.

2.

2. Pet. 1. d.

17.

Sup. 3. d. 17.

Mar. 9. b. 11.

Mal. 4. b. 5.

Sup. 11. b. 14.

Sup. 14. a. 9.

Marc. c. 17.

Luc. 9. e. 18.

Luc. 17. b. 6.

Mar. 9. e. 31.

Luc. 8. e. 44.

Inf. 20. e. 18.